

REGISTERBLAD

Namn:

Datum:

Område av riksintresse för naturvård i Gävleborgs län

Områdesnummer: Nr X 38

Områdesnamn: Harmångersån (med Harsjön)

Kommun: Nordanstigs kommun

Kartblad: 16 H SO, 16 H SV

Area: 570 ha vatten

Naturgeografisk region: 27 Skogslandskapet norr om norrlandsgränsen

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Avrinningsområde 44, Harmångersån

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsformer: 3 Vågig bergkullterräng

Riksvärde

Vattendrag		Fauna

Avgränsning: Från mynningen till Storsjöns utflöde!

Värdeomdöme: Harmångersån hyser havsöring, harr och flodkräfta (och den har varit en viktig laxälv).

Huvudkriterier:

C

Stödkriterier: raritet, funktion

Förutsättningar för bevarande: Vattenregimen bevaras utan minskning av lågvattenföringen. Naturvärdena skadas av ytterligare vattenreglering, byggande i vatten, muddring och exploatering, kulvertering eller förändring av vattendragets sträckning eller bottenprofil, vattenuttag, utsläpp av försurande ämnen, tillförsel av organiska gifter, överfiske, inplantering av främmande öringsstammar och skogsavverkning längs vattendraget. Vattenväg byggd (-86) vid Strömsbruk

Säkerställande: Klass I i länsstyrelsens naturvårdsprogram. Fiskeförbud under hösten i mynningsområdena vid Stocka och Strömsbruk

Områdets huvuddrag: På den 20 km långa sträckan mellan Harmånger och havet faller Harmångersån ca 20 m. Ån rinner till största delen genom ett skogslandskap. Undantag utgör Harmångersbygden där den genomkorsar det öppna jordbrukslandskapet.

Ån flyter parallellt med Harmångersåsen. Strax innan utflödet i havet vidgar den sig till en sjö som delas av Harmångersåsen i två likstora delar Sörsjön och Norrsjön med var sitt utflöde genom Stocka i norr resp genom Strömsbruk i söder. Vid det södra mynningsområdet (vid Strömsbruk) omges ån av vidsträckta strandklapperbildningar med vackert utformade strandvallar och en gles lågvuxen tallskog. Fältskiktet domineras av rismattor.

Sedan massafabriken vid Strömsbruk lade ned sin produktion har vattenkvaliteten i den södra grenen av åns utlopp väsentligt förbättrats. Havsöringstammen är särskilt skyddsvärd. Sedan några år har prägling av havsöringsmolt skett i ån före utplantering i havet. Fisktrappa har byggts vid Strömsbruk. Goda återfångster har redan gjorts av vuxen havsöring i Strömsbrugsgrenen. Ca 10,5 km av ån är nu tillgänglig för reproduktion liksom ett biflöde från Harsjön. Egen romtäkt från havsöring är planerad. I mynningsområdet råder fiskeförbud till skydd för lekvandrande fisk. Ån hyser ett relativt gott bestånd av flodkräfta.

Anmärkningar: Harmångersån har varit ett viktigt laxvatten och förutsättningarna att återfå lax i Harmångersån torde var mycket goda förutsatt att vandringshinder elimineras.

Referenser: Länsstyrelsen i Gävleborgs län, 1997. Värdefull natur i Gävleborg, naturvårdsprogram. Rapport 1997:12.

Vattenvårdsplan för nordöstra Hälsingland. Länsstyrelsen i Gävleborgs län 1982.

Fiskeriverket, beslut 1988-04-11 rörande Områden av riksintresse för yrkesfisket, områden av särskilt intresse för fritidsfisket samt områden av särskilt intresse avseende stammar av fisk.

Bergquist, B. 1996. Särskilt skyddsvärda vattenområden med hänsyn till fiske, friluftsliv och förekomst av skyddsvärda fiskarter/stammar.

Naturvårdsverket 1996, Särskilt värdefulla sjöar och vattendrag. Rapport 4585.